

ارث (اللمعة الدمشقية) - آزمون علمی قم - ۱۴۰۳

توجه: لطفاً به تمام سؤالات پاسخ دهید. (هر ۴ جواب غلط یک نمره منفی دارد)

۱. در صورت وجود کدام ورثه به همراه پدر و مادر، سهم ابویین از ما ترک میت، «بیش از یک ششم» است؟

- ا. یک پسر ☐ ب. یک پسر و یک دختر ☐ ج. دو دختر فقط ☐ د. یک دختر فقط ☐

۲. در کدام صورت وجود ورثه، سهم الارث «یک دختر» بیشتر از صور دیگر است؟

- ا. ابویین و دو دختر ☐ ب. ابویین و یک دختر ☐ ج. مادر و یک دختر ☐ د. پدر و دو دختر ☐

۳. تقسم تركة المرتد عن فطرة و هو الذى انعقد و

- ا. أبوه مسلم ☐ ب. أبواه كافران ☐ ج. أحد أبويه مسلم ☐ د. أبوه و جدّه مسلم ☐

۴. در عبارت «لا عول فی الفرائض» کدام گزینه مثال برای «عول» است؟

- ا. اجتماع زوج و یک خواهر ابوینی یا ابی ☐ ب. اجتماع دختران و ابویین ☐ ج. اجتماع زوجه و دختران و أحد الأبویین ☐ د. اجتماع زوج و دختران و أحد الأبویین ☐

۵. لو اجتمع أخت للأبویین مع واحد من كلاله الأمّ، فالمردود على الأشهر.

- ا. على قرابة الأبویین ☐ ب. على قرابة الأمّ ☐ ج. على الجميع بالنسبة أرباعاً ☐ د. على الجميع بالنسبة أخماساً ☐

۶. مثال مناسب برای عبارت «الحجب تارة عن أصل الإرث» کدام است؟

- ا. حجب بعيد با قریب ☐ ب. حجب زوجه با ولد ☐ ج. حجب مادر با ولد ☐ د. حجب مادر با اخوه ☐

۷. مثال مناسب برای «يجتمع فريضة الربع مع الثلث» کدام است؟

- ا. اجتماع زوج با چند دختر ☐ ب. اجتماع زوجه با چند برادر مادری ☐ ج. اجتماع زوج با مادر ☐ د. اجتماع زوجه با یک خواهر مادری ☐

* يحجب الولد الأبویین عمّا زاد عن السدسين إلّا مع البنت مطلقاً أو البنات مع أحد الأبویین، و فی المسألة قول نادر يحجب البنّتين فصاعداً أحد الأبویین عمّا زاد عن السدس.

۸. اگر تركه میتی ۲۴۰ میلیون، و ورثه او عبارت باشد از: پدر و دو دختر، بنابر «قول نادر» در مسأله بالا، سهم «هر دختر» چند میلیون است؟

- ا. ۱۰۰ ☐ ب. ۴۰ ☐ ج. ۸۰ ☐ د. ۹۶ ☐

۹. کدام گزینه از شرایط اخوه جهت حاجب شدن مادر میت نیست؟

- ا. موانع ارث در وجودشان نباشد ☐ ب. به دنیا آمده باشند ☐ ج. همه آنها زنده باشند ☐ د. پدر و مادری یا مادری باشند ☐

۱۰. اجتماع کدام فرض هم از جهت اینکه فرض ندارد و هم از جهت اینکه مستلزم عول است، ممتنع است؟

- ا. اجتماع یک دوم با دو سوم ☐ ب. اجتماع دو سوم با دو سوم ☐ ج. اجتماع یک سوم با یک سوم ☐ د. اجتماع یک سوم با یک ششم ☐

۱۱. لو كان قتل الوارث المورث خطأ محضاً على أظهر الأقوال

- ا. يرث من كلّ التركة ☐ ب. منع من كلّ التركة ☐ ج. منع من الدية ☐ د. منع من غیر الدية ☐

۱۲. کدام گزینه، مثال برای عبارت «يجتمع النصف مع السدس» نیست؟

- ا. بنت مع أم ☐ ب. أخت لأب مع واحد من كلاله الأمّ ☐ ج. زوج مع واحد من كلاله الأمّ ☐ د. زوج مع أم ☐

۱۳. کدام فرد از «دیة جنین» ارث نمی برد؟

- ا. أبواه ☐ ب. من يتقرّب بالأُمّ ☐ ج. من يتقرّب بالأب نسباً ☐ د. من يتقرّب بالأبویین مع عدمهما ☐

* يمنع الارث الكفر، و إن انتحل معه الإسلام ك..... .

۱۴. کدام گزینه مثال مناسب برای جای خالی نیست؟

- ا. النواصب ☐ ب. أهل السنة ☐ ج. الغلاة ☐ د. الخوارج ☐

۱۵. البنات يرثن مع الأبوين، و الأخوات يرثن مع الإخوة

- أ. بالفرض - بالقرابة ☐ ب. بالفرض - بالفرض ☐ ج. بالقرابة - بالقرابة ☐ د. بالقرابة - بالفرض ☐

۱۶. اگر تركه ميتی ۲۴۰ ميليون، و ورثه او ابوين و يك دختر و دو برادر باشد، سهم «مادر» چند ميليون است؟

- أ. ۴۸ ☐ ب. ۵۰ ☐ ج. ۴۰ ☐ د. ۶۰ ☐

۱۷. لا يرث الأجداد مع الأبوين، لكن يستحبّ لهما الطعمة لأبويهما حيث يفضل لأحدهما سدس فصاعداً، والاستحباب مختصّ بمن يزيد نصيبه كذلك لأبويه، دون أبوي الآخر، فلو كانت الأمّ محجوبة بالإخوة، فالمستحبّ ما لو كان معهما زوج من غير حاجب.

- أ. إطعام الأب خاصة، بخلاف ☐ ب. إطعام الأب خاصة، نظير ☐ ج. إطعام الأم خاصة، بخلاف ☐ د. إطعام الأم خاصة، نظير ☐

۱۸. کدام نسبت به عنوان فرض ارث در قرآن نیامده است؟

- أ. يك چهارم ☐ ب. دو سوم ☐ ج. سه چهارم ☐ د. يك سوم ☐

۱۹. كتاب الميراث، و هو إن أريد بها المفروض بالتفصيل

- أ. أخصّ مطلقاً من «الفرائض» ☐ ب. أعمّ مطلقاً من «الفرائض» ☐ ج. أخصّ من وجه من «الفرائض» ☐ د. بمعنى «الفرائض» ☐

* يوجب الإرث النسب والسبب، فالنسب هو: الاتصال بالولادة بانتهاء أحدهما إلى الآخر، أو بانتهائهما إلى ثالث، مع صدق اسم النسب عرفاً على الوجه الشرعيّ.

۲۰. با قيد «على الوجه الشرعيّ»

- أ. سادات بنی الزهراء داخل می شود ☐ ب. ولد شبهه خارج می شود ☐ ج. منتسب به زنا داخل می شود ☐ د. منتسب به زنا خارج می شود ☐

* يوجب الإرث النسب و السبب، فالنسب الآباء و الأولاد، ثمّ الإخوة و الأجداد فصاعداً و أولاد الإخوة فنازلاً، ثمّ الأعمام و الأخوال للأبوين أو أحدهما و إن علوا، كـ.....

۲۱. کدام گزینه، مثال دقیق برای جای خالی نیست؟

- أ. أعمام الأمّ ☐ ب. أخوال الأب ☐ ج. أعمام العمّ ☐ د. أخوال الأجداد ☐

* لا عول في الفرائض بل يدخل النقص عندنا على الأب والبنت والبنات، والأخت والأخوات للأب والأم، خلافاً للجمهور حيث جعلوه موزعاً على الجميع بإلحاق السهم الزائد للفريضة، وقسمتها على الجميع.

۲۲. با توجه به عبارت، اگر تركه ميتی ۷۸۰ ميليون، و ورثه او عبارت باشد از: شوهر و ابوين و يك دختر، بنا بر «نظر اهل سنت» در مسأله بالا، سهم «دختر» چند ميليون است؟

- أ. ۱۸۰ ☐ ب. ۳۶۰ ☐ ج. ۲۸۰ ☐ د. ۴۱۶ ☐

* المسلم يرث الكافر، و يمنع ورثته الكفار و إن قربوا و بعد.

۲۳. مرجع ضمير مقدر در «قربوا» چیست؟

- أ. ورثه كافر ☐ ب. ورثه مسلم ☐ ج. كفار ☐ د. مسلم ☐

* المسلم يرث الكافر و كذا يرث المبتدع من المسلمين لأهل الحقّ و لمثله و يرثونه على الأشهر و قيل: يرثه المحقّ دون العكس.

۲۴. با توجه به عبارت، کدام گزینه غلط است؟

- أ. بنابر اشهر، بدعت‌گذار از شیعه دوازده امامی ارث می‌برد ☐ ب. بنابر اشهر، شیعه دوازده امامی از بدعت‌گذار ارث می‌برد ☐
ج. بنابر قیل، شیعه دوازده امامی از بدعت‌گذار ارث می‌برد ☐ د. بنابر قیل، بدعت‌گذار از شیعه دوازده امامی ارث می‌برد ☐

۲۵. ارث كافری را كه وارث كافر دارد و به جز امام، هیچ وارث مسلمانی ندارد ارث مسلمانی كه وارث كافر دارد، ولی به جز امام، هیچ وارث مسلمانی ندارد.

- أ. به وارث كافرش می‌دهند، مانند ☐ ب. به امام می‌دهند، مانند ☐ ج. به وارث كافرش می‌دهند، بر خلاف ☐ د. به امام می‌دهند، بر خلاف ☐

* و ثانیها: القتل، أى قتل الوارث لولاه المورث، و هو مانع من الإرث إذا كان عمداً ظلماً.

۲۶. مرجع ضمير «لولاه» و اعراب «المورث» چیست؟

- أ. القتل - المورث ☐ ب. الوارث - المورث ☐ ج. القتل - المورث ☐ د. الوارث - المورث ☐

۲۷. با توجه به عبارت «اللعان مانع من الإرث إلاً أن يكذب نفسه» در چه صورت، لعان مانع از ارث بردن نیست؟

- ا. در صورتی که شوهر، همسرش را تکذیب کند ☐
- ب. در صورتی که زن، نسبت زنا را از خودش تکذیب نماید ☐
- ج. در صورتی که شوهر لعان کننده، انکار کردن فرزند را تکذیب کند ☐
- د. در صورتی که شوهر، خودش را تکذیب کند ☐

۲۸. کدام یک از مجموعه‌های زیر همگی از «طبقه دوم ارث» هستند؟

- ا. (نوه دختری - نوه برادر - مادرزاد) ☐
- ب. برادر پدری - خواهر زاده - کالاله امی ☐
- ج. عموی مادر - پسر برادر - خواهر مادری ☐
- د. نتیجه خواهر - دایی مادری - جد مادر ☐

۲۹. در باب ارث طبقه سوم، در عبارت «للزوج مع الأعمام والأخوال، نصيبه الأعلى، و للأخوال الثلث من الأصل، و للأعمام الباقي» مقصود از «باقی» چقدر است؟

- ا. ربع ☐
- ب. سدس ☐
- ج. سدسان ☐
- د. نصف ☐

۳۰. با توجه به عبارت «ولو أسلم الكافر بعد القسمة و كان الوارث أحد الزوجين، فالأقوى: إن الزوج كالوارث المتحد، و الزوجة كالمعتد، لمشاركة الإمام ﷺ لها دونه و إن كان غائباً» اگر زن مسلمانی مرده باشد و وارثانش شوهر او و فرزند کافرش باشد و فرزند پس از مرگ مادر، اسلام آورد، حکم ارث فرزند چیست؟

- ا. مطلقاً ارث خواهد برد ☐
- ب. به هیچ وجه ارث نخواهد برد ☐
- ج. اگر ترکه میان همسر میت و امام تقسیم نشده باشد، ارث می‌برد ☐
- د. اگر ترکه میان همسر میت و امام تقسیم شده باشد، ارث نمی‌برد ☐

۳۱. ترکه میتی ۳۶۰ میلیون تومان است و وراث او پدر، دختر و فرزند دیگر او که ختنای مشکله است. سهم دختر چند میلیون تومان است؟

- ا. ۱۲۲ ☐
- ب. ۱۴۴ ☐
- ج. ۱۷۲ ☐
- د. ۶۶ ☐

۳۲. شخصی فوت شده و وراث او پدر، مادر و یک پسرند. هنوز ارث میت را تقسیم نکرده‌اند که پسر او نیز می‌میرد و وارثان پسر، دو پسر و دو دخترند. اگر همه ترکه میت اول، ۷۲۰ میلیون تومان باشد، به هر کدام از پسران میت دوم، چند میلیون می‌رسد؟

- ا. ۱۹۲ ☐
- ب. ۸۰ ☐
- ج. ۱۶۰ ☐
- د. ۲۴۰ ☐

۳۳. المرأة لا تقتل بالارتداد، و أمّا الخنثی یحتمل أن يلحقه حكم الرجل؛

- ا. لأن الحدود تدرأ بالشبهات ☐
- ب. لعموم قوله ﷺ: من بدل دينه فاقتلوه، و لأن الحدود تدرأ بالشبهات ☐
- ج. لمفهوم قوله ﷺ: من بدل دينه فاقتلوه ☐
- د. لعموم قوله ﷺ: من بدل دينه فاقتلوه ☐

۳۴. المتقرب بالأبوين يحجب المتقرب بالأب مع تساوى الدرج، إلاً فى ابن عم للأب و الأم، فإنه يمنع العم للأب و إن كان أقرب منه، و فى تغير الحكم بمجاعة الخال أقوال، على أقواها: و قوفاً فيما خالف الأصل على موضع النصّ والوفاق، فيبقى عموم آية أولى الأرحام التى استدلت بها الجميع على تقديم الأقرب خالياً عن المعارض.

- ا. المال للخال خاصة ☐
- ب. المال للخال و ابن العم ☐
- ج. يكون المال بين العمّ و الخال ☐
- د. يكون المال بين العمّ و الخال و ابن العم ☐

۳۵. وراث میتی یک عموی پدری، یک عموی مادری، یک دایی پدری و یک خاله پدر و مادری‌اند. اگر همه ترکه، ۴۸۰ میلیون تومان باشد، سهم خاله پدر و مادری چند میلیون تومان است؟

- ا. ۱۸۰ ☐
- ب. ۲۴۰ ☐
- ج. ۱۲۰ ☐
- د. ۶۰ ☐

۳۶. در بحث «ارث مجوسی»: بر کدام حکم به دو دلیل «لأن المسلمين يتوارثون بهما حيث تقع الشبهة، و هى موجودة فيهم» و «وإن حكمت فأحكم بينهم بالقسط» استناد کرده‌اند؟

- ا. المجوس يتوارثون بالنسب و السبب الصحيحين و الفاسدين ☐
- ب. المجوس يتوارثون بالنسب و السبب الصحيحين دون الفاسدين ☐
- ج. المجوس يتوارثون بالنسب الصحيح و الفاسد و السبب الصحيح لا الفاسد ☐
- د. المجوس يتوارثون بالسبب الصحيح و الفاسد و النسب الصحيح لا الفاسد ☐

* مرسله فضیل: «لا يرث الرجل الرجل إذا قتله و إن كان خطأ»؛ صحیحة ابن‌سنان: «فى رجل قتل أمه أ يرثها؟ قال ﷺ: إن كان خطأ ورثها، و إن كان عمداً لم يرثها».

۳۷. نظر شهید ثانی، درباره جمع بین این دو روایت و نتیجه آن چیست؟

- ا. القاتل يمنع من الدية خاصة ☐
- ب. القاتل يمنع من الإرث مطلقاً ☐
- ج. القاتل لا يمنع من الإرث مطلقاً ☐
- د. الجمع بينهما لا يخلو من تعسف ☐

۳۸. مستفاد از دو روایت «قال: فی ابن عمّ و خالّه، المال للخالّة» و «نظرت إلى صحيفة بنظر فيها أبو جعفر علیه السلام قال: و قرأت فیها مكتوباً ابن أخ و جدّ المال بينهما سواء» چیست؟

- ا. تقدیم این الأخ للأبوين على الخالة من الأبوين مطلقاً ☐
 ب. مشاركة البعيد لل قريب فی ميراث الإخوة و الأجداد ☐
 ج. مشاركة الأبعد للأقرب فی ميراث أولى الأرحام مطلقاً ☐
 د. اختصاص الميراث فی جميع مراتبه بالأقرب فالأقرب ☐

۳۹. شهید اول می فرماید: «لا ميراث للعصبة إلّا مع عدم القريب، و لا یردّ على الزوج والزوجة إلّا مع عدم کلّ وارث عدا الإمام» سپس شهید ثانی می فرماید: «و لو فقد من عدا الإمام من الوارث، ففي الردّ عليهما مطلقاً، أو عدمه مطلقاً، أو عليه مطلقاً دونها مطلقاً، أو عليهما إلا حال حضور الإمام علیه السلام، فلا یردّ عليها خاصّة، أقوال، و المصنّف اختار هنا، كما يستفاد من استثنائه من المنفیّ

- ا. القول الأوّل ☐ ب. القول الثانی ☐ ج. القول الثالث ☐ د. القول الأخير ☐

* لو اجتمع كلاله الأمّ مع الأخت أو الأختين، و كانت الأخت أو الأخوات للأب وحده، ففيه قولان؛ الأوّل: ثبوت الردّ على قرابة الأب خاصّة؛ و الثانی: ثبوت الردّ عليهما «.

۴۰. به نظر شهیدین، روایت «فی ابن أخت لأب و ابن أخت لأم، قال علیه السلام: لابن الأخت للأم السدس و لابن الأخت للأب الباقي» و دلیل: «لأنّ النقص يدخل على قرابة الأب دون الأخری، و من كان عليه الغرم فله الغنم» به ترتیب، مستند کدام یک از دو قول در مسأله می تواند باشد؟

- ا. قول اول - قول دوم ☐ ب. قول دوم - قول اول ☐ ج. قول اول - قول اول ☐ د. قول دوم - قول دوم ☐

۴۱. اگر تركه میت، ۵۴۰ میلیون و ورثه او پدر مادر، مادر مادر، پدر پدر، و مادر پدر باشند، کدام سهم صحیح است؟

- ا. پدر مادر ۲۴۰ میلیون ☐ ب. مادر مادر ۶۰ میلیون ☐ ج. پدر پدر ۱۸۰ میلیون ☐ د. مادر پدر ۱۲۰ میلیون ☐

۴۲. زنی می میرد و ورثه او همسر، جدّ مادری، جدّه مادری، برادر مادری، خواهر مادری، جد پدری، جدّه پدری، برادر پدری و خواهر پدری هستند. اگر همه تركه، ۳۶۰ میلیون باشد، سهم «برادر پدری» چند میلیون است؟

- ا. ۱۰ ☐ ب. ۲۰ ☐ ج. ۳۰ ☐ د. ۱۸ ☐

۴۳. أولاد العمومة والخوولة يقومون مقام آبائهم عند عدمهم و يأخذ كلّ منهم نصيب من يتقرّب به، فیاخذ ولد العمّة إن كان أنثى، و ولد الخال إن كان ذكراً

- ا. الثلثین - الثلث ☐ ب. الثلثین - الثلثین ☐ ج. الثلث - الثلث ☐ د. الثلث - الثلثین ☐

۴۴. لا يرث الأبعد مع الأقرب فی الأعمام والأخوال و أولادهم إلّا فی مسألة ابن العمّ و العمّ؛ فإنّها خارجة من القاعدة بالإجماع

- ا. للأبوين - للأبوين ☐ ب. للأب - للأبوين ☐ ج. للأبوين - للأب ☐ د. للأب - للأب ☐

۴۵. إنّ فی الإخوة و الأجداد قريب كلّ من الصنفین فی الأعمام و الأخوال

- ا. يمنع بعيد الآخر، بخلاف ما ☐ ب. لا يمنع بعيد الآخر، بخلاف ما ☐ ج. يمنع بعيد الآخر، نظیر ما ☐ د. لا يمنع بعيد الآخر، نظیر ما ☐

۴۶. کدام حکم درباره «ارث ولد ملاعنه» درست است؟

- ا. ترثه أمّه دون أبيه ☐ ب. ترثه أمّه و أبوه ☐ ج. ترثه أبوه دون أمّه ☐ د. لا ترثه أمّه و لا أبوه ☐

۴۷. ولد الزنا من الطرفين

- ا. يرثه ولده دون من يتقرّب بأبويه ☐ ب. يرثه زوجته دون ولده ☐ ج. يرثه زوجته و من يتقرّب بأبويه ☐ د. لا يرثه أبواه و لا ولده ☐

۴۸. لا عبرة بالتبرّي من النسب، وفيه قول شاذّ إنّه ترثه لو تبرّأ أبوه من نسبه، استناداً إلى رواية أبي بصير، قال: سألت عن المخلوع يتبرّأ منه أبوه عند السلطان و من ميراثه و جريته، لمن ميراثه؟ فقال: قال علیه السلام: هو لأقرب الناس إليه. ولا دلالة لهذه الرواية على ما ذكره.

- ا. أمّه دون أبيه ☐ ب. عصبة أمّه و أبيه ☐ ج. عصبة أبيه، دون أمّه ☐ د. عصبة أمّه، دون أبيه ☐

۴۹. پدر بزرگ پدری با وجود یک برادر مادری برای میت و نبودن وارثی دیگر،

- ا. نصف ارث را می برد ☐ ب. اصلاً ارث نمی برد ☐ ج. پنج ششم ارث را می برد ☐ د. دو سوم ارث را می برد ☐

۵۰. اگر تركه میتی، ۱۸۰ میلیون و وراث میت، عموی پدری، عموی مادری، دایی پدری و خاله پدر و مادری باشند سهم «عموی پدری» چند میلیون است؟

- ا. ۲۰ ☐ ب. ۶۰ ☐ ج. ۱۲۰ ☐ د. ۱۰۰ ☐

موفق باشید